

Motion till riksdagen 2009/10:C424

av Mats Berglind m.fl. (s)

Översvämningshot i Mälaren

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av samordning mellan kommunerna när översikts- och detaljplaner upprättas samt en samordning mellan plan- och bygglagen (1987:10) och strandskyddsbestämmelserna så att dessa regelverk inte motverkar varandra.

Motivering

Klimathotet – de pågående klimatförändringarna – är vår tids ödesfråga och globala utmaning. Sverige måste ta sitt ansvar som ett utvecklat industriland att radikalt minska utsläppen av växthusgaser i syfte att minska klimatförändringarna och deras effekter. Men det tar lång tid innan vi ser de märkbara effekterna av de minskande utsläppen. Därför måste vi samtidigt anpassa vårt samhälle, förebygga och rusta det mot klimatförändringens negativa effekter i form av t.ex. översvämningar, risk för ras, skred och erosion.

I juni 2005 gav den dåvarande regeringen en utredare i uppdrag att kartlägga det svenska samhällets sårbarhet för globala klimatförändringar. Utredningen visade att det varmare klimatet i framtiden kommer att få omfattande konsekvenser regionalt, främst i form av ökad nederbörd och ökat antal översvämningar men också av sänkta vattennivåer under torra somrar.

De förändringar i klimatet som prognoserna visar kommer för Mälarens del inte bara att medföra stora översvämningar utan även problem med avrinningen till Östersjön. Det kommer att medföra stora risker för erosion längs stränderna och vid utloppen. Översvämning av förorenad industrimark hotar dricksvattnet.

En naturkatastrof i Mälarenregionen skulle drabba 2,5 miljoner människor, medföra stora skador på miljön, byggnader och infrastruktur och därmed slå hårt mot den ekonomiska tillväxten i regionen och hela landet.

Fel! Okänt namn på

Klimat- och sårbarhetsutredningen anser att byggande av permanenta vallar på riskområden inte är ett realistiskt alternativ, bl.a. av kulturhistoriska skäl. Därför föreslås att avtappningskapaciteten i Mälaren ökas genom ombyggnad av slussar i Stockholm och Södertälje. Detta är kostnadskrävande och kan ta lång tid. Därför föreslås också att nybyggnationer kring Mälaren under nivå + 230 centimeter endast ska tillåtas i undantagsfall tills avtappningskapaciteten har höjts. Detta förutsätter att kommunerna beaktar risken i sitt ordinarie planarbete.

Klimat- och sårbarhetsutredningen menar att situationen för Mälaren är ansträngd, varför det är angeläget att snarast möjligt genomföra utredningens förslag. Det helt avgörande i sammanhanget är att understryka vikten av att kommunerna på ett bättre sätt än i dag beaktar risken för översvämningar, ras, skred och erosion i sin fysiska planering. Ökad hänsyn måste tas till konsekvenserna av klimatförändringar i översikts- och detaljplaneringen och vid prövning av bygglov.

När det gäller Mälarenregionen – och andra sårbara regioner i landet – krävs det en tydlig och institutionaliserad samordning mellan kommunerna, via länsstyrelserna, när det gäller upprättande av översikts- och detaljplaner. I detta sammanhang finns det anledning till viss oro över regeringens förslag till förändrade och uppluckrade strandskyddsbestämmelser. Strandskyddsbestämmelser bör inte godkännas i klimatsårbara kommuner och regioner inom ramen för kommunernas översikts- och detaljplaner.

I regeringens klimatproposition (2008/09:162) betonas att det finns behov av ändringar i plan- och bygglagen (PBL) för att på ett bättre sätt integrera ett förebyggande klimatanpassningsarbete i den fysiska planeringen och att åtgärder för klimatanpassning ska redovisas i samband med att detaljplaner upprättas.

Det är viktigt att betona att det måste finnas en tydlig samsyn mellan strandskyddsbestämmelserna och Klimat- och sårbarhetsutredningens analys och förslag. De båda regelverken, plan- och bygglagen (PBL) och strandskyddsbestämmelserna, får inte motverka varandra.

Stockholm den 30 september 2009

Mats Berglind (s)

Agneta Gille (s)

Tone Tingsgård (s)